

Rekomenduojama knygos *Dievas keliauja incognito* skaitytojams

Javier
Iriondo

Žvelk tolyn

BESTSELERIS ISPANIJOJE

**KNYGA,
GYDANTI
SIELĄ**

Tikrasis iššūkis –
pradėti keistis
patiems

Alma littera

Tas balsas, ir tie klausimai...

Davidas pabudo staiga nuo kažkur giliai jame griaudėjusio Jošua balso.

Pramerkęs akis ir apsižvalgęs aplinkui suvokė, kad tai buvo tik sapnas. Jošua jau nebėra. Jo pelenai išbarstyti netoli kalno viršūnės... nors draugo buvimą dar jautė.

Neišvengiamai atėjo metas atsisveikinti, ir šįryt, kaip ypatingas malonės ženklas jį pažadino nuostabus ir nepakartojamas paskutinės dienos saulėtekis. Davidas turėjo atsisveikinti su Rongbuko vienuolynu, ta vieta, kurioje jo gyvenimas pasikeitė iš esmės ir viskas įgavo prasmę tik Jošua dėka.

Pirmųjų saulės spindulių nutvieksa dar pleveno lengvutė žvarbaus ryto migla, bet milžiniškas Everesto siluetas jau didingai dunksojo virš debesų. Davidas žinojo, kad dažnai ilgėsis to neįtikėtino vaizdo.

Davidas susikrovė į kuprinę savo daiktus, jų buvo nedaug, tik tai, kas šiuo metu svarbiausia: knyga rudais viršeliais, tas neįkainojamas gyvenimo vadovas, kurį Jošua parašė per savo stubinamą ir mįslingai ilgą gyvenimą, ta brangi jo įteikta dovana, kad galėtų toliau mokytis ir surasti atsakymus į kylančius klausimus ir į nuolat besikeičiančias gyvenimo aplinkybes.

Į šią knygą sugulė daugelis judviejų pokalbių ir apmąstymų. Tačiau dar buvo kur kas daugiau ką atrasti ir išmokti. Davidas pasijuto pagerbtas dėl to, kad laiko rankose šį neįkainojamą vienetinį egzempliorių. Sykiu jausdamas, kokia didelė atsakomybė gula ant jo pečių.

Jošua jam buvo sakęs, kad knygos nebūtina skaityti įprastu būdu nuo pradžios iki galo – įdomiau skaityti nuo tos vietos, kurią atsiversi. Dar sakė, kad prireikus jo atsakymo tereikia priglausti knygą prie krūtinės ir užsimerkti – ją atsivertęs ir surasi atsakymą.

Davidas nežinojo, ko iš tikrųjų šiuo metu ieško. Jis čia – paskutinę dieną, laukė nauja pradžia. Tyloje, vos juntamai plevenant vėjui, jį apėmė keista vienatvė. Pajuto lyg kažin kokią tuštumą, tarytum staiga kažko labai stipriai trūktų. Kuprinėje susirado knygą. Nusiminęs laikė rankose ir žiūrėdamas į ją atsiduso. Prisiminė Jošua žodžius ir užsimerkęs priglaudė knygą prie krūtinės kaip savo vaiką. Po kelių akimirku atsivertė ir pradėjo skaityti:

Kiekvienas žmogus laisvas pasirinkti savo kelią, laisvas nuspręsti ir klysti, laisvas siekti laimės, suklypti ir vėl pakilti. Jis laisvas pasirinkti, kuria kryptimi pasuks, laisvas paklysti ir vėl sugrįžti, kad atrastų savo tikrąjį „aš“.

Tu esi laisvas tikėti, kada visi aplinkui tave jau niekuo nebetiki, tu esi laisvas kovoti toliau ir nesigailėti, nepaisant to, kad kartais nieko neišeis. Esi laisvas svajoti ir siekti svajonių išsipildymo, esi laisvas nepasiduoti ir jų išsižadėti, nes turi teisę klestėti ir išvengti skausmo. Tavo valioje priimti tokį sprendimą, kokio nori, nes jeigu nenuspręsi pats, kas nors nuspręs už tave.

Kai kurie norės, kad nusiviltum ir išsižadėtum savo svajonių. Kiti norės už tave galvoti, pareikšti nuomonę ir nuspręst už tave. Norės, kad galvotum kaip jie ir priimtum jų taisykles. Norės, kad galvotum kaip jie ir taptum kokios nors bandos dalimi. Tie, kurie bando tave įtikinti tuo, patys nepasirengę dėl nieko aukotis, jie net nedrįsta mėginti, nes patys užvaldyti savo baimių. Jie tvirtai pasiryžę nerizikuoti, gyventi be džiaugsmo, siekdami vienintelio tikslo, kad tik niekada netektų nusivilti.

Į nieką nesilygiuok, nes gyvenimo kelią teks nueiti tau pačiam, o ne kam kitam. Kad jaustumėsi laimingas, neprivalai prieš nieką teisintis, niekam nieko įrodinėti. Nereikia laukti ir atidėlioti, kol tapsi tuo, kuo tikiesi, kad pasijustum patenkin-tas savimi, nes gyvenimo pilnatvės nusipelnei jau dabar, nes nusprendei gyvenime eiti savo keliu, nes esi pasirengęs suklup-ti, vėl pakilti ir vėl ieškoti savo lemties.

Gyvenime visada lengviau atsigręžus į praeitį pasakyti: „Negaliu patikėti, kad aš taip pasielgiau“, negu savo dienų ga-le išstarti: „O, kad būčiau tai padaręs.“ Neleisk, kad tave užval-dytų abejonės.

Taip, esi laisvas nuspręsti, koks bus tavo gyvenimas. Niekas neturi teisės smerkti tavo svajonių, tavo vilčių ir lūkesčių, jeigu gerbi kitų teises ir savo paties gyvenimą, jeigu lieki ištiki-mas sau ir savo vertybėms. Šis gyvenimas yra tavo, o tavo gyve-nimas – tai tavo jausmai, ir neleisk, kad juos kontroliuotų kiti. Jie – tavo. Gerbk save ir būsi gerbiamas kitų.

Kai susiduri su iššūkiais ir kliūtimis, išlieki orus net ir ži-nodamas, kad veikiausiai pralaimėsi, bet nepaisant to – pasi-ryžęs rizikuoti ir tikėti. Tai yra tikroji narsa. Žinok, kad tikroji laimė – tai tas iššūkiu jaudulys, o mūsų pergalė ir asmeninis tobulėjimas – tai neišvengiamas mūsų priešinimosi vidiniams demonams ir baimėms rezultatas.

Štai tokie yra principai, vertybės ir idealai, kuriais turėsi sekti gyvenime. Tobulėk ir būk kilnus, padėk pasauliui tapti geresniu savo narsa, savo garbe, nuolankumu ir orumu, nes tai vienintelis tavo tikrasis turtas, vienintelis, kuris tave lydės visą gyvenimą, nes iš jo gausi tik tiek, kiek pats duosi. Tai kiekvieno žmogaus nenuginčijamos teisės ir principai.

Todėl šlovinu idealistus, arba naiviuolius, ir stoju pradedančiųjų ir svajotojų pusėn, kurių taip reikia pasauliui. Todėl didžiausio mano susižavėjimo ir pripažinimo nusipelno tie, kurie siekia būti kažkuo daugiau, pranokti save, kurie nugalėję savo baimes rizikuoja, kad ištirtų savo galimybių ribas, tie, kurie nori būti geresniais, ir visi tie, kurie svajoja ir siekia nu-galėti savo sielą, savo drąsą ir palikti žmonijai savo palikimą.

Keliu tostą už juos, už tuos nepamainomus svajotojus, kurie keičia pasaulį, ir keliu tostą vildamasis, laukdamas ir trokšdamas, kad tu tapsi vienu iš jų.

Davidas atsargiai užvertė rudąją knygą ir vėl stipriai prispaudė prie krūtinės. Šypsena nutvieskė jo veidą. Jis taip arti pajuto esant Jošua, kad neseniai jį užplūdęs vienatvės jausmas akimirksniu išsisklaidė, kaip tamsi naktis atsitraukia prieš aušrą. Jį užplūdo giedra ramybė. Pasijuto nebe vienas, tarsi Jošua vėl būtų su juo pasikalbėjęs ir priminęs, kuriuo keliu eiti, kokius naujus sprendimus priimti, kokiose situacijose gali atsidurti ir kurioms reikės pasipriešinti.

Paskutinį kartą užėjo į savo mažąją vienuolyno celę, jau spėjusią tapti jo studijų vieta, kurioje vos prieš mėnesį Jošua padarė tikrą stebuklą jo gyvenime, iš esmės visapusiškai pakeitęs ir jo asmenybę. Jis priėjo prie lango ir, nors kiekvieną dieną, jau ištisą mėnesį, matė tą patį vaizdą, neatsispyrė pagundai pasigro-

žėti debesų apsuptyje tviskančio Everesto gąsdinančia didybe. Jau dabar žinojo, kad ilgėsis to nuostabaus kraštovaizdžio.

Prieš išeidamas prisėdo pamedituoti, užmerkė akis, kelis kartus giliai įkvėpė, ir jo mintyse tarsi filme praskriejo dramatiški pastarųjų metų vaizdiniai. Pamažu prisiminė: dideli lūkesčiai, atvedę į Himalajus su geriausiu draugu Michaeliu, o svajonė užkariauti Lotsės viršūnę virto žiauriu košmaru ir jo gyvenimą sudaužė į šipulius.

Prisiminus tą lemtingą nelaimingą atsitikimą jo širdis sutvaksėjo smarkiau: likimas patikėjo jam draugo gyvybę tą akimirką, kai sniegas suzmeko po jo kojomis ir lavina įtraukė Michaelį į tuštumą. Žiauri ir siaubinga akimirka, kai teko priimti nežmonišką sprendimą, kokio niekada niekam neteks priimti – apsispręsti nukirsti juodu jungiančią virvę, nežinant, ar Michaelis gyvas, ar jau nebe. Tai buvo jo vienintelė galimybė išlikti gyvam.

Aiščiau prisiminė viską, ką teko išgyventi tą akimirką, ir po to tragiško nutikimo prislėgusį veriantį kaltės jausmą. Ir vėl pajuto, kaip jo gyvenimas neteko jokios prasmės. Kaip jį užvaldo gniuždantis ir nežmoniškas skausmas. Tas bejėgiškumo jausmas, kai pasaulis aplink jį ir jo paties gyvenimas sugriūva it smėlio pilis. Prisiminė tą nuolat lydinčią kaltę, kuri plovė jį visą tą laiką be paliovos ir negailestingai. Kad ir kaip stengėsi išbristi iš tos situacijos, jo gyvenimą užvaldė nuolat sugrižtantys prisiminimai, negatyvios mintys ir visa dvasiškai gniuždanti spiralė (čia gal koks užburtas ratas?). Jis užsidarė savyje, o jo gyvenimą it įsismarkavęs gaisras nusiaubė viduje liepsnojanti ugnis. Prarado viską. Jautėsi neįgalus ką nors pakeisti, jautėsi ne tik menkysta, bet ir nesu-prastas, todėl mintys tapo didžiausiu ir pikčiausiu jo priešu.

Tas nuolatinis veriamas skausmas privedė prie sunkiai įsi-vaizduojamos nevilties, kol jis pasiekė tokį tašką, kai pradėjo

galvoti, jog niekas šiame pasaulyje jo nepasigestų, jeigu jo tiesiog nebeliktų, nes vienintelė išeitis atsikratyti tų nepakeliamų kančių – tiesiog išnykti.

Kaip tik tuomet Davidas sutiko Jošua, tarsi kokį Dangaus pasiuntinį; čia, Rongbuko vienuolyne, jis išmokė Davidą pasipriešinti savo baimėms, išmokė sau atleisti, vėl save priimti, pažinti iš naujo ir vėl save pamilti. Tai didžiausia pergalė, kokią tik gali pasiekti žmogus.

Jošua dėka Davidas suprato, kokią didelę reikšmę gyvenime turi atleidimas. Kaip svarbu yra atleisti sau ir kitiems. Jošua išmokė jį atpažinti ir įveikti didžiausius kiekvieno žmogaus priešus: baimes ir klaidingus įsitikinimus, kurie stabdo ir paralyžiuoja valią. Išmokė ir paaiškino, kodėl mes taip jaučiamės ir elgiamės, išmokė pažvelgti į viską iš kitos perspektyvos, nedramatizuoti ir nesureikšminti situacijų, o tiesiog pažvelgti į jas kaip į iššūkius ir galimybę augti ir tobulėti. Taip pat prisiminė, kad Jošua išmokė jį dėkoti. Jis visada tai darydavo dienos pradžioje, nes dėkingumo jausmas – tai penas sielai, kuris išsklaido nuogąstavimus. Visuomenė žmogų pavertė nevisaverčiu gyvuliu, geidžiančiu to, ko neturi, vis parodydama ką nors naujo, ką turime užkariauti ar įsigyti, nuolat skatindama galvoti, kad mums to ar ano trūksta, o ne padėkoti už tai, ką turime, nes tai kur kas daugiau negu tikėjomės. Tai – didžiausias nerimo generatorius.

Davidas prisiminė istorijas, kurias jam pasakojo Jošua, tas nesibaigiančias apmąstymų ir pokalbių kupinas dienas ir naktis. Taip pat jo begalinę išmintį ir supratingumą. Jam vis dar liko paslaptis, kaip Jošua galėjo suprasti, kas dėjosi jo viduje, netgi daug geriau už jį patį. Jošuai padedant išnyko visi Davidą emociškai žlugdę demonai. O dabar jie atrodo kaip kažkas tolimas, lyg iš kito gyvenimo.

Ramybė, susitaikymas ir giedra palyginti dar visai neseniai jam atrodė sunkiai įsivaizduojami dalykai. Galbūt sunku suvokti, bet jis jautė, kad kažkuri Jošua dalis pasiliko giliai jo viduje.

* * *

Atėjo atsisveikinimo akimirka. Perpildyta jausmų. Davidas nuoširdžiai atsisveikino su vienuoliais. Buvo matyti, kad jis čia gerbiamas ir vertinamas. Jiems tai irgi buvo ypatinga akimirka: pažinę jo beatodairišką žmogiškumą, jie didžiavosi šiuo pasikeitimu. Šią akimirką Davidas prisiminė, ką buvo sakęs Jošua: „Jeigu iš tiesų nori pajusti, ką reiškia gyventi, atsisveikink su savo šeima kiekvieną dieną taip, lyg ji būtų paskutinė.“

Kai Davidas atvyko į Rongbuką, visi matė užgesusias, kančios kupinas jo akis, negyvą žvilgsnį, praradusį viltį ir tikėjimą savimi. Tačiau vienuolyne visi seniai pažinojo Jošua ir neabejojo, kad jis padarys stebuklą. Jie buvo įsitikinę, kad Jošua prisibels į Davido širdį ir stebuklas įvyks. Dabar Davido akys spindėjo džiaugsmu, buvo tarytum apstulbusio vaiko. Visa jo esybė spinduliavo pasitikėjimą ir atsinaujinusią energiją. Jis tapo pavyzdžiu, ką gali pasiekti žmogus per tokį trumpą laiką.

Davidas ėlipo į džipą. Tenzingas jį nuveš į Katmandu. Kai suburzgė variklis, jis giliai įkvėpė, darsyk ilgesingai pažvelgė į vienuolyną, ir automobilis pajudėjo. Važiuojant atsigręžė ir pro galinį langelį žiūrėjo, kaip įstabusis Everesto siluetas tolsta, darosi vis mažesnis, kol galiausiai pirmasis iš nesuskaičiuojamų posūkių kelyje visai užstojo didingąjį kalną.

Giliai viduje Davidas jautėsi stiprus, pažinęs save ir tvirtai žinąs, kad nori sugrįžti namo, bet kartais dėl tam tikrų ateities dalykų jį apnikdavo abejonės.

Per visą ilgą kelionę nuo Rongbuko vienuolyno iki Katmandu Davidas gėrėjosi kraštovaizdžiu, ir jį vėl užplūdo prisiminimai. Atsigręžęs atgal į savo gyvenimą ir pažvelgęs į jį per laiko prizmę, pasijuto taip, tarsi vienu metu būtų gyvenęs kelis visiškai skirtingus gyvenimus. Jį stulbino ir atrode neįtikėtina, kad gyvenimas gali pasikeisti per vieną akimirką, kad per vieną naktį gali visiškai pasikeisti aplinka, žmonės, kurie ateina ir išeina, kurie būna ir pradingsta, palikę pėdsakus skirtinguose skyriuose knygos, vadinamos mūsų gyvenimu. Kai supranti, kad kartais aplinkybės neturi nieko bendra su tuo, ką įsivaizduoji arba ko tikiesi, – tai kelia nuostabą.

Jošua yra pasakęs: „Kuo labiau susitaikysi su neapibrėžtumu, priimsi ir susigyvensi su permainomis kaip (tau suteikiamomis) galimybėmis, tuo tavo gyvenimas bus geresnės kokybės.“ Galimybės atsiranda tiems, kurie pasirengę prisitaikyti prie nuolat besikeičiančio gyvenimo.

Jis atsisveikino su nepamainomu draugu Tenzingu, jiedu nuoširdžiai apsikabino ir šiltai pažvelgė vienas į kitą. Tenzingo žvilgsnis, regis, bylojo tikėjimą, kad Davidui skirta atlikti kažką svarbaus. Tenzingas savotiškai irgi leido Davidui pajusti, kad giliai savyje jis saugo visa tai, ką paveldėjo iš Jošua.

Netrukus prasidės įlaidinimas į lėktuvą, jo laukė ilga kelionė, trys persėdimai ir trylika valandų skrydžio. Iš Katmandu pirmasis persėdimas bus Dohoje*, kur praleis kelias valandas, tada – skrydis į Paryžių, o galutinis jo kelionės tikslas – Bostonas. Ten Davidas pabaigė architektūros studijas – toks buvo jo profesinis pašaukimas, – bet nuolat derino darbą su kelionėmis į kalnus, kurie visada buvo jo aistra.

* Miestas Katare. (*Čia ir toliau – vert. past.*)

Kelionė buvo ilga, Davidas turėjo daug laiko apmąstyti nepasakomą Jošua pasitikėjimą juo ir kaip tas pasitikėjimas jam padėjo labiau įtikėti savimi. Giliai viduje jam vis dar skambėjo Jošua žodžiai, kai kalbėdavo apie nuolatinius patvirtinimus, kokie dideli žmogaus sugebėjimai atsiskleidžia įveikiant negandas. „Blogiausia yra tai, kad kai kurių žmonių lūkesčiai ir pasitikėjimas savimi yra itin maži. Nepaisant to, teko ne sykį įsitikinti, kokie neišmatuojami žmogaus gebėjimai keistis ir siekti asmeninės pažangos ir kad visada tie pokyčiai įvyksta greičiau, nei manome.“

Vis dėlto Davidui nedavė ramybės keletas klausimų, ypač neapibrėžtumai dėl ateities, nes po tragedijos visus šiuos metus jis buvo užsidaręs savyje, jo socialinis gyvenimas nebeegzistavo, jis tiesiog atsijungė nuo gyvenimo. Architektų studijoje, kurioje anksčiau dirbo, jis neteko pasitikėjimo, nesugebėjo bendradarbiauti, todėl pats laiku nusprendė palikti darbą ir keliauti į Himalajus susitikti su Jošua. Po ilgos pertraukos ir Jošua mokymų Rongbuke jis nebuvo visiškai tikras, kad lengvai suras darbą.

Nors dabar jautėsi labai sustiprėjęs dvasiškai ir turintis tvirtą apsisprendimą, nes anot Jošua, po to, kai išgyveni ir įveiki tokias situacijas, kokia ištiko Davidą, viskas atrodo gerokai paprasčiau, į viską išmokstama žvelgti kitu aspektu, nesureikšminti, reaguoti adekvačiai į kiekvieną išstinkančią bėdą.

Šioje kelionėje į gimtinę Davidas nė akimirkai nepaleido iš rankų savo brangios rudosios knygos, kiekvienas jos perskaitytas puslapis prilygo buvimui su Jošua. Nesiliovė stebėtis ir džiaugtis ta milžiniška knygoje atrasta išmintimi ir samprotavimais, bet taip pat, supratęs, kiek dar reikės visko išmokti, nepaleido jausmas, koks jis dar neišmanėlis.

Peržvelgė ir užrašų sąsiuvinį, kuriame žymėjosi tai, ko buvo mokomas, apmąstymus ir įvairias pastabas, kuriomis Jošua dalijosi su juo visą mėnesį. Pasirodo, kad užrašai yra kur kas platesni ir išsamesni, negu įsivaizdavo. Iš tiesų rankose laikė tikrą asmenybės keitimosi vadovą.